

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**S. Augustinus, Episcopus in Africa Hipponensis, Veritatis
Evangelico-Catholicæ In Potioribus Fidei Controversiis
Testis Et Confessor, Contra Bellarminum Et Alios
Scriptores Papæos, antiquos pariter & ...**

Reiser, Anton

Francofvrti, 1678

Lib. I. cap. 17. & seqq. de Petri prærogativis

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72506)

Pastorem ab ove & quidem publicè reprehendi. De cætero etfi Augustinus in comparatione Petrum Paulo præponat magisq; dignum laude existimet, ideò, quia tam feriam & severam reprehensionem à Paulo tam humiliter & patienter sustinuit, quod tamen ad ipsam Quæstionem nihil planè aut parum conducit; nihilominus in proximè sequentibus hanc comparationem ita temperavit, Augustinus, ut utrumq; sua laus maneat debitumque unicuiq; Elogium, scribens: *Est laus justa libertatis in Paulo, & sancta humilitatis in Petro.* Addantur, quæ supra in hanc rem fuere adducta, & non parum Lucis huic etiam Controversiæ accedet. Superpondii loco nunc subungere placet, quæ ad illustrationem hujus reprehensionis Petro-Paulinæ celebri Seculo priore Commentator ex ordine Prædicatorum Catharinus observavit scribens: *DEus in egregium posteris exemplum permisit, ut id in tam magnis Apostolis accideret, & Paulus quidem exemplum præberet Zelû & fiducia etiam ad corrigendum Superiorem; Petrus verò Humilitatis & respicientia ad recipiendum ab Inferioribus factam correctionem & ad mutandum Sententiam.* Hæc ex hypothesi inter suos receptâ scripsit, adeoq; ad mentem Authoris intelligenda; quæ autem subjungit, alii videant, an verè ita scripserit: *Quod si quis objiciat; Non omnes Pontifices sunt Petrus, qui mansuete audiant bona consilia, quum volunt carni complacere & sanguini; Illud cogitare debet, nulli ab officio suo licitum esse desistere, propterea quod aliud non impleat suum. Videant ergo, ne illud va multos maneat, quod Esaias agebat, va mihi, quia tacui; quæ non raro est excusatio declinans in peccata. Multa enim à Pontificibus facta novimus indigniora, quibus si ii, qui videntur Columnæ esse, (de Cardinalibus loquitur) apertas suas Sententias, & nasciturum inde Scandalum, & erroris gravitatem opposuissent, non lugeret pusillorum (imò majorum quoque) scandala pia Mater Ecclesia. Sed omnia ferè præpostero ordine conversa sunt. Paucissimi sunt, qui audeant; plures autem, qui Veritatem DEI in Injustitiâ detinent. Adsentatorum non est numerus. Sed porrabunt iudicium, quicumq; sint illi.* Ex quibus verbis id nunc solùm noto, videri Catharinum majori dignum laude reprehendentis apertum candorem, quam reprehensi humilitatem existimare, quod hætenus quidem satis est.

CAPVT DECIMVM SEPTIMVM & seqq.

DE

Prærogativis Petri,

INTER quas ea hinc indè immiscet Bellarminus, ut mirum sit, non erubuisse purpuratum hunc Scriptorem, tantam rem tam negligenter agere, & primarium Romani Patris fundamentum tam inanibus fulcris suffulcire. Nobis iterum ad id solùm erit respiciendum, quod Augustinum concernit, citataque ex Eiusdem Scriptis testimonia, quæ tamen non circa omnes, sed aliquas tantum ex majori eorum numero occurrit prærogativas. Et quidem ad secundam quæ recensionem Apostolorum à Matthæo, cæterisq; Evangelistis Marco & Lucâ factam exhibet, inque eâ Petrum ordine primum, existimat Bellarminus, Augustinum eò respexisse, ubi in loco ante laudato & prolixius citato scripsit, *Petrum Ecclesia personam figuratâ generalitate propter Apostolatûs sui primatum gessisse.* At nil minus quàm hoc voluit aut intendit Augustinus, sicut nec verbulo hanc esse mentem suam docuit; sed potius ad ipsum munus Apostolicum respexit Doctor augustus, cometi ipso indicans, non è numero Discipulorum, quos præter duodecim Apostolos propius sibi junxerat Christus, sed Apostolorum, utpotè Antecessorum in Ecclesiâ per universum orbem colligendâ elegisse Christum, qui personam Ecclesiæ figuratâ (ut Sanctus Pater loqui amat) generalitate gereret, eo nimirum modo, quem prolixè ibidem descripsit, adèdque Apostolatûs vocavit primatum, qui honor postmodum Episcopis tanquam ordinariis Apostolorum Successoribus cessit, à plerisque Ecclesiæ Patribus officio Episcopali in specie attributus, absq; tamen præiudicio cæterorum, qui extra Episcopatum in ordine Presbyterorum vixerunt, ut suo inferius loco uberius demonstrabitur. Quia autem huic Apostolorum recensionem, in quâ Petrus primum occupat locum, non verò monarchicum aliquem primatum & principatum, alia solent opponi loca, in quibus non Petrum, sed alios Apostolorum primus tangit ordo, nominatim ille, quem Bellarminus ipse adducit, ubi Jacobus Petro præponitur; ideò respondet Bellarminus, certum non esse, an Paulus ita dixerit, cum præter alios ex Patribus in primis Augustinus non solùm in Textu, quem tamen Augustinus separatim more Commentatorum non exhibet, sed in Commentario etiam Petrum primo sistat loco; quod poste-

Tract. ult. in Joh. citato scripsit, *Petrum Ecclesia personam figuratâ generalitate propter Apostolatûs sui primatum gessisse.* At nil minus quàm hoc voluit aut intendit Augustinus, sicut nec verbulo hanc esse mentem suam docuit; sed potius ad ipsum munus Apostolicum respexit Doctor augustus, cometi ipso indicans, non è numero Discipulorum, quos præter duodecim Apostolos propius sibi junxerat Christus, sed Apostolorum, utpotè Antecessorum in Ecclesiâ per universum orbem colligendâ elegisse Christum, qui personam Ecclesiæ figuratâ (ut Sanctus Pater loqui amat) generalitate gereret, eo nimirum modo, quem prolixè ibidem descripsit, adèdque Apostolatûs vocavit primatum, qui honor postmodum Episcopis tanquam ordinariis Apostolorum Successoribus cessit, à plerisque Ecclesiæ Patribus officio Episcopali in specie attributus, absq; tamen præiudicio cæterorum, qui extra Episcopatum in ordine Presbyterorum vixerunt, ut suo inferius loco uberius demonstrabitur. Quia autem huic Apostolorum recensionem, in quâ Petrus primum occupat locum, non verò monarchicum aliquem primatum & principatum, alia solent opponi loca, in quibus non Petrum, sed alios Apostolorum primus tangit ordo, nominatim ille, quem Bellarminus ipse adducit, ubi Jacobus Petro præponitur; ideò respondet Bellarminus, certum non esse, an Paulus ita dixerit, cum præter alios ex Patribus in primis Augustinus non solùm in Textu, quem tamen Augustinus separatim more Commentatorum non exhibet, sed in Commentario etiam Petrum primo sistat loco; quod poste-

Galat. II.

posterius etsi negari non possit, non tamen in eum finem id à Sancto Patre factum esse credi debet, quasi Paulo se opponere, ordinemque ab Eo observatum intervertere voluerit, sed quia illo jam tempore Petro aliquem in ordine Apostolico primatum, non tamen Principatum præcisè monarchicum communiter adscribi non ignoravit, id insuper addens, quo consequentiam indè deductam à Bellarmino prudenter præoccupavit: *Petrus, Iacobus & Iohannes honoratiores in Apostolis erant, quia ipsis tribus se in Monte Dominus ostendit in significatione regni sui &c.* Præoccupavit inquam & præcavit Doctor augustus hanc sequelam, dum ordine non attento idem omnibus Elogium, eundem omnibus honorem adscripsit, minimè id facturus, si soli Petro ordinis ratione adscribi debuisset. *Ad quartam* Petri prærogativam refert Bellarminus, quod soli Petro peculiaris revelatio fuerit facta ejus Confessionis, quam à Magistro & Doctore suo requisitus publicè edidit, Augustino iterum præter alios Patres id agnoscente, dum scripsit: *Petrus divinâ revelatione prior omnium Veritatem meruit confiteri.* Sed fallitur Bellarminus aliosq; secum fallit & deducit, id Subjecto prædicationis adscribens, quod de jure ad ejus pertinet prædicatum. Constare id indè potest, si ex Evangelistarum harmoniâ observaverimus, alias jam Apostolorum de personâ & officio Christi antecessisse confessiones, quas eadem ratione Revelationi Divinæ, quâ hæc Petrina, adscribi debere, nescio, an quis in dubium vocare ausit. *Ad quintam*, quæ eodem nititur fundamento, nimirum promissione ibidem factâ, de non prævalituris Inferorum portis contra Ecclesiam Petræ inædificatam, id repetit Bellarminus ex Augustino testimonium, quo supra jam vidimus ipsam Petri Sedem ab augusto Doctore dictam esse Petram, à superbis Inferorum portis invincibilem & insuperabilem, simul notantes responsum ab iplo lupeditatum Bellarmino, *Sanctum Patrem non tam Petrum, quam Ejus Sedem vocasse Petram*, adscriptâ etiam absurditate illâ, quæ ex ulteriori illatione Bellarmini sequitur, Ecclesiam super Ecclesiam esse ædificatam, & Ecclesiam esse fundamentum Ecclesiæ, quod responsum & hic sufficere potest. *Ad sextam* accedimus Petri prærogativam, quam Bellarminus indè deducit, quia Christus tributum solvi jussit pro se & Petro tantum, non simul pro cæteris etiam Apostolis, Authore Quæstionum utriusque Testamenti apud Augustinum id interpretante, *quia sicut in Christo, ita & in Petro omnes continebantur.* Potuissimus quidem facillè hanc silentio prætermittere Prærogativam, quia non ipse Augustinus, sed Augustinianaster quidam ad ejus adducitur confirmationem. Verum ob id ipsum & hic ostendi debet, quam non candidè rem hanc tractet Bellarminus, qui & capite sequenti supra vigesimum quinto hunc Scriptorem sub Augustini nomine ad demonstrandum Petri primatum eundemque monarchicum inter cæteros viginti quatuor Patres adducit, quos viginti quatuor Senioribus Apocalypticis comparat, de quo tamen non solum in posterioribus Controversiarum libris non semel, sed & in de Scriptoribus Ecclesiasticis opusculo fateretur, *non esse Augustinum, sed aliquem hæreticum*, aliqua recensens dogmata Fidei analogiæ minus conformia, inter quæ forsitan & hanc loquendi formulam deposuisset, de quâ in præsentia agitur, nisi ad hypothesin aliquatenus firmandam idonea ipsi fuisset visa, adeoque nullo planè modo prætermittenda, minus tamen sincere, ut dixi, & quo ipso rem suam non parum fecit suspectam. *Ad Septimam* nunc si deveniamus Petri prærogativam, Bellarmini Simplicitem vel potius stuporem satis mirari non licet, quâ ductus exindè monarchicum Petri principatum & Augustini quidem autoritate Lectori studet persvadere, undè Augustino nihil unquam tale in mentem venit, ne per Somnum quoque. Nimirum quia in Evangelistarum harmoniâ duplex Petri piscatio eaq; ex singulari favore Christi miraculosa cum certis quibusdam circumstantiis memoratur, & prior quidem facta mox sub initium publicæ prædicationis Christi, posterior autem post gloriosam Ejus è mortuis Resurrectionem, & Augustinus in Tractatione hujus homileticâ ad auditorum simplicium informationem occupatus, studioq; ductus Allegorico, *priorem designasse militantem, posteriorem vero triumphantem* Ecclesiam scripsit & publicè dixit, hinc Bellarminus ingeniosè, ut videri vult, Petro monarchicum in Ecclesiâ (nescio tamen, num in triumphantem etiam?) principatum adfinxit, cujus scio augustissimum Doctorem puderet, si ex Verbis à se alio planè sensu conceptis & prolatis tale quid expressum videre cogeretur, quod exindè sequi ipse, oculatissimus quamvis, tum videre & prævidere non potuit.

Præmissis nunc duabus Prærogativis sequentibus, utpotè in quibus confirmandis Augustinus est ab intestato, *Decima* succedit, ideò principatum Petro monarchicum adscribens, quia teste Augustino primus fuit Petrus, cui Christus pedes lavit. Augustinum

Serm. 124.
de Temp.in Psalmo
c. part.
Don.vid. R. Co-
cum in
Cens. pag.
345. & D.
Gerh in
Patrol. p.
371.Tract. 122
in Job.

id scripsisse & statuisse, verum quidem est: Sed agnoscit ipse Bellarminus, alios Patres, in specie *Chrysostrum & Theophylactum*, existimasse, Judam Petro hunc honorem abstulisse, Eumque primum fuisse, cui Christus pedes laverit. Alii etiam ex Commentatoribus Papæis, nominatim *Jansenius Gandavensis*, de Origene testantur, quod Petrum fensit ultimum fuisse, cui Christus laverit pedes. Inde *Conzenius* de suis fatetur, multos eorum negare, lotionis à Petro initium fuisse. *Immanuel* etiam de *Saa* in breviusculis Anotationibus suis pro incerto adhuc habet. Et tamen Bellarminus huic etiam incertæ rei, adedque fundamento valdè lubrico, principatum Petri monarchicum superstruit, super quo tanquam Petram nonnisi immobili & firmissima universam Ecclesiæ molem ædificatam esse hætenus defendere est ausus, similis illi Architecto, quem Christus sub finem Concionis Montanæ vivis quasi coloribus depinxit, in Bellarmino hodie redivivum, sed & cum strue suâ omnibusque machinis jam diu recidivum; ad quas suo etiam merito referimus, quod Bellarminus ad prærogativam (post plures non-Augustinum agnoscentes authorem) *tertiam & vigesimam* ex antiquitate Ecclesiasticâ, nominatim Augustini iterum autoritate refert, adducens victoriam Petri contra Simonem Magum, *primum Hæresiarum & Principem ac Patrem omnium Hæreticorum*, Romæ obtentam, cuius etiam respectu Petro principatum inter & super cæteros omnes Apostolos monarchicum deberi extra omnem putat controversiam. Quamvis enim rem ipsam, id est, actum Petri cum Simone Mago, ob unanimum ferè antiquorum Patrum traditionem, in totum negare vix audeamus, ut ut non paucæ in circumstantiis variationes, æque non planè de nihilo, accuratos hujus historiæ examinatores in suspensio adhuc habeant; non tamen videre aut penetrare licet vim consequentiæ & argumentationis ex eâ deductæ, nisi omnes eos Doctores & Episcopos, qui Petri & cæterorum ex ordine Apostolorum exemplo vel Scripto vel ore tenus in confutandis & convincendis non unius generis hæreticorum erroribus victoriæ palmam obtinuerunt, pro Ecclesiæ Capibus & monarchicis Principibus agnoscere velimus, quorum numero pauci Romanorum Pontificum ad censentur, utpote quorum plerique, primis Martyribus exceptis, de hoc eodem principatu obtinendo magis, quam de hæresibus iusto erga orthodoxam Veritatem zelo eliminandis solliciti fuere. Una nunc adhuc est super Prærogativa, ordine vel numero post vigesimam septima, quam ex Augustino confirmare nititur Bellarminus. Exhibet ea Festum *Cathedræ Petri*, vetustatem ejus probante non solum Martyrologio *Bede*, sed & Sermone quodam Augustini de Sanctis, quem tamen à Scholâ Lovaniensî in adpendicem esse rejectum, *Baronius* in Noris ad Martyrologium agnovit, insuper responsum suppeditans, quo prærogativæ hujus principatum facili operâ eludere licet & infirmare, dum sequentia ex aliis Antiquioribus Monumentis observat, *laudabilem in Ecclesiâ viguisse usum, ut dies anniversaria ageretur*, (celebraretur) *quâ quis alicui Sedi præfectus esset* *Episcopus. Id eam in occidentali Ecclesiâ, quam in orientali observatum, innumera ferè Exempla docere.* Præter Romanam de aliarum quoque Ecclesiarum usu profert documenta, ut quod *Ambrosius* scribit de Felice, Episcopo Comensi, & Augustinus de die natali Aurelii, Episcopi Carthaginensis, deque lux ipsius etiam ordinationis die anniversaria. Addit, *de consuetudine orientalis Ecclesiæ satis monere Græcorum Menologia, in quibus Basilii, Chrysostrami & aliorum agatur* (celebretur) *Sedis eorum dies natalis.* Et postquam multa in gratiam Cathedræ Petri Solennitatemque Ejus celebrandam concessit, de Cathedrâ etiam Jacobi, ut putat, Apostoli & Episcopi juxta communio rem Sententiam Hierosolymitani ex Eusebio refert, *eam quamvis ligneam, post tot tantaque populi Judæorum naufragia, nihilominus integram esse servatam usque ad tempora Constantini Imperatoris, qui & Episcopus Successores decenti honore custoditam veneratos esse; imò & Alexandria Cathedram Marci, qui Petri fuerit Discipulus, esse conservatam, in qua Successores ob caelestem in eâ splendorem Divinitus ostensum sedere in posterum non sint ausi.* Quæ omnia pluribus ommissis ex *Baronio* huc ponere libuit, ut loco Instantiarum Bellarmini Syllogisimum infringant, dum, quod Ille de Petri Cathedrâ ad Principatum Ejus Monarchicum manu pedibusque tenendum adtulit, de aliis etiam Cathedralibus ab Apostolis & Apostolicis Viris olim occupatis & illustratis dici jure meritoque possit. Sed non videtur hodie tanta tantam Festi Cathedralis in Ecclesiâ Romanensî esse æstimatio, cui tamen Bellarminus tantam Principatus Monarchici molem Architectus minimè artificiosus superædificavit. Est enim Platinâ teste Paulus hoc nomine quartus Pontifex Seculo superiori, inter cætera hanc quoque Festivitatem in aliquibus Ecclesiis exolescentem, & planè antiquatam literis, ut vocant Apostolicis pristino restituit honori, optimè de Antecessoris Cathedrâ

vid. D.
Dannh.
Christ.
Act. 1.
P. 1028.

conf. An.
nal. Eccl.
Franc.
Tom. II.
pag. 73.
an. 4. 18.
Jan.

lib. 8 E.
pist. 60.
Serm. 32.
de V. D.
Homil. 24
& 25.

Histor.
Eccles.
lib. 7, c. 14.

conf. Ca.
saub. Ex.
erc. c. Ba.
ron. 13.
num. 17.

mereri volens: factum scimus tamen Anno hujus Seculi post quadragesimum secundo, à moderni Papæ Clementis tertio Antecessore Urbano hujus nominis inter tot Pontifices octavo, ut singulari pro observatione Festorum, Constitutione, in ipsâ Festorum futuro tempore in Ecclesiâ observandorum recensione, cum aliquibus aliis hoc quoque Festum Cathedræ Petri omiserit, hocque silentio antiquaverit, quo ipso an pro ratione Statûs sui prudenter egerit, aliorum esto Judicium. Id nunc tantum pro Instituti ratione notandum, si Bellarmini loco aliquis prærogativarum Petri hyperapistes eas noviter recensere, adque defendendum contra Evangelicos suscipere velit, post hujus Festi abolitionem, Apostolicâ ut dicitur autoritate factam, numerum earundem eo ipso immittitur, dum ipse Pontifex eam Catalogo cæterarum exclusit, ob causas, quas in pectoris serinio occultatas nobis indagare licitum non est, nisi parodicè imitari velimus *Caramuelem*, causas, cur Festum Immaculatæ Conceptionis Mariæ idem Pontifex, ut scribit, urbanissimus, in eadem Constitutione prætermiserit, hocque ipso etiam abrogaverit, divinantem, prolixissimè ex primâ Theologiæ Fundamentalibus Editione in *Vindiciis Evangelico-Thomisticis* expostas, unde, si opus & è re videbitur, repetendas. Nunc paralipomena confestantes adpendicis loco ea adhuc loca breviter videamus, quæ in ultimis libri hujus primi capitibus hinc inde ex Augustino producit Bellarminus, & in specie ea, quæ porrò ad confirmandum Petri primatum exhibet, inter quæ etiam Comparatio inter Petrum & Cyprianum ab Augustino instituta, occasione oblatâ à Donatistis, qui errorem suum autoritate Cypriani hæreticos ad Ecclesiâ venientes rebaptizantis defendere satagebant, quibus exemplum Petri opposuit Augustinus; Petri inquam, in cursu Apostolico errantis, & ideo non ad imitationem trahendi. Ne autem hæc comparatione quidquam injuriæ Petro intulisse videatur Augustinus, ea adscripsit pro defensione sui verba, quibus primatum Petri evincere se posse sperat Bellarminus: *Puto, quod sine ulla sui contumeliâ Cyprianus Episcopus Petro Apostolo comparatur, quantum attinet ad Martyrii gloriam. Cæterum magis vereri debeo, ne in Petrum contumeliosus existam. Quis enim nescit, illum Apostolatus principatum cuilibet Episcopatu præferendum? Sed, etsi dispar Cathedrarum gratia, una tamen est Martyrum gloria.* Mirus horum Augustini verborum interpretes est Bellarminus, statuens, *Sedem Petri præ Cypriani Sede esse modo quodam in alio genere, & tamen differre eas, ut totum & partem*, quo nihil absurdius & ab Augustini mente alienius comminisci potuit Bellarminus. De cætero, sicut cum Augustino non negamus, eo tempore Petri cathedram in majori æstimo fuisse, quam particularium Episcoporum cathedras; non tamen Augustinum ad Petri personam, sed officium & Munus Apostolicum hoc Elogio & prærogativâ respexisse, atque adeo Apostolatus primatum cuilibet Episcopatu præferendum non solum ad Petrum, sed omnes in universum Apostolos pertinuisse, id quod sub initium hujus de prærogativis Petri tractationis ad alium quoque Augustini locum fuit observatum. Cui si accedat, quod supra ad nonum caput de Cathedris latiori sensu Apostolicis ex Tertulliano fuit notatum, manifestum erit, Cathedras etiam Episcopales post Apostolorum tempora, quas Episcopi Successores Apostolorum constituerunt, in non multo minori æstimo, quam ipsas fuisse Apostolicas. Cætera duo loca, quæ Bellarminus ad hunc Petri primatum porrò confirmandum adducit, parum juvant, inde nimirum desumpta, ubi non planè nullus est suspitioni locus, supponi Augustino, quæ patrem eum non agnoscunt. Et prior quidem ex illo Sermone, ex quo non adeo dissimilem paulò ante ad quartam Petri prærogativam vidimus, ibi dum Petrus *Fidei fundamentum* dicitur, in verbis proximè sequentibus ea, quæ Bellarminus adlegavit, videant, quorum interest, an id cum Fidei analogiâ & Augustini Doctrinâ alibi traditâ ex æsse conveniat. Posterior autem ex eo *Quæstionum* utriusq; Testamenti opere, quod itidem supra ex ipso etiam Bellarmino ostendimus, non Augustino, sed hæretico cuiusdam Scriptori adtribuendum esse, ob errores non unos. Ut adeo Lector Veritatis orthodoxæ, & candoris Theologici sectator studiosus hoc iterum documento videat, quam minus sincerè Bellarminus in principio Fidei propugnando egerit, non semel hætenus in solis ex Augustino citationibus apertissimæ fraudis convictus, & in posterum porrò convincendus. Quamvis id etiam non nisi debitâ cum gratiarum actione agnoscendum sit, quod non raro ea ex Augustino exhibuerit testimonia, quæ Evangelicorum Sententiam sæpè non parum confirmant. Exempli loco inservire potest illud, quod, ubi de comparatione Petri cum Paulo agit, de Apostolicæ denominationis Elogio, quod Paulo communiter adscribitur, ex Augustino adducit: *Apostolus cum dicitur si non exprimat, quis Apostolus, non intelligitur, nisi Paulus*

P 648. &
649.de Bapt. &
Donat.
lib II.
cap. 1.Conf. Ann.
nal. Eccl.
Franc. ad
Annum
162. n. 10.lib. III. ad
Bonif.
cap. 3.

quia

quia pluribus est Epistolis notior, & plus omnibus aliis laboravit. Certè si hæc Augustinus de Petro scripisset, nullum planè est dubium, quin numerum Prærogativarum auxisset Bellarminus, imò aliis omnibus prærogativis fortè præposuisset. Eiusdem derogativas jam, quod tandem attinet, sive potius peccata, quæ Petro communiter obijci solent, & à quorum reatu Bellarminus eum liberare conatur, inter ea sibi ipsi obijcit numero & ordine septimum, quo Petrus Domino & Magistro suo se opposuit, quando ejus & cæterorum omnium Apostolorum pedes lavare voluit, quod quamvis magni ad eò momenti non esse videatur, quia tamen excusare illud Augustini autoritate studet Bellarminus, scribens, *Petrum id fecisse se excusando, quod quilibet alius Apostolorum fecisset*; id tantum responsi loco subungere placet, tam non excusare ipsum hoc factum, quam non excusat, quod simili modo circa lapsum decimum & secundum de fugâ Petri scribit; *Eum non solum, sed omnes simul Discipulos fugisse*, cum numerus & multitudo errantium apud prudentes rerum æstimatores errori nunquam facere soleat patrociniū. Ad decimum & quintum Petri lapsum, ob quem supra Eum à Paulo publicè reprehensum vidimus, id notasse sufficit, quod Bellarminus ipse agnoscit, etsi hoc Petri factum Patres Græci peccato omni vacare velint, plerosq; tamen Latinorum, & inter eos Augustinum, *aliquid in eo peccatum agnoscere*.

LIBRI SECUNDI,

DE

ROMANO PONTIFICE,

CAPVT TERTIVM & QVARTVM,

DE

Petro Romæ mortuo, & ibidem Episcopo.

His præmisit Bellarminus demonstrationem, quod Petrus Romæ fuerit, oppositam *Veleno* cuidam, quem Lutheranaum dicit, octodecim argumentis contrarium sub initium Reformationis Lutheri operâ ceptæ demonstranti, in quorum examine varia quidem notari possent, imbecillitatem virium Bellarminianarum testantia, si id jam ageretur; verum, quamvis ex clarâ S. Scripturæ literâ id manifestum non sit, quia tamen tot Patrum testimonia unanimiter ferè id confirmant, nec, si Petrum Romæ fuisse certum sit, ullum exindè Veritati Evangelicæ accedat præjudiciū, quia & Augustini autoritas datâ forsitan operâ, quasi minus necessaria à Bellarmino fuit omissa, ideò ad ea statim descendimus, quæ Bellarminus porrò suscepit demonstranda, utur ea etiam, si concedamus, id quod impetratu à nobis est facillimum, nihil ad ipsam rem faciant, cujus gratiâ Bellarminus hæc quasi in antecessum præmisit. Nihil omninò, etsi ultrò largiamur, Petrum Romæ mortuum esse: Præprimis si id attendamus Augustini testimonium, quo *merita Petri & Pauli propter eundem passionis diem celebrius & solemnius Romanam commendare* scripsit, utpote quod Paulum Petro componit, nihilque huic præ illo concedit prærogativæ, sed potius idem honor Romæ dicitur obtigisse ob mortem vel Martyrium Paulo, qui ob mortem vel Martyrium Petro, nullo planè indicato discrimine. Nihil etiam, si id quoque largiamur, Petrum in Ecclesiæ Romanensis Cathedrâ sedisse ut Episcopum, significatu ampliore & minus restricto, quo omnis Apostolus, quocunque venit, ubicunque ad tempus aliquod mansit, vel phrasi Augustinianâ sedis, Episcopus ratione officii fuit & verè dici potuit, indeq; Episcopi Apostolorum Successores dicuntur; unde tamen nullo planè modo sequitur, Petrum Romæ ad tempus aliquod Episcopatu Apostolico functum, Monarchico quodam principatu non ei solum, sed univèrsæ per totum orbem Ecclesiæ, vel omnibus ubicunque Ecclesiis præfuisse & præsedisse. Placet hic, quod eruditissimus sed inconstans Reipublicæ Ecclesiasticæ Scriptor vel potius descriptor, Antonius de Dominis in rem præsentem observavit: *Poruit contingere, & ita de facto contigisse mihi non est dubium, ut Petrus, qui poterat Apostolicum munus per totum orbem, ubicung, placuisset, suo accessu exercere, visò fructu magno, qui ex culturâ Ecclesiæ Romanæ sperabatur, sese eidem Ecclesiæ spontè tandem, occasione debellandi Simonis Magi manciparet, ita ut voluerit Apostolicam exercendo auctoritatem in illâ*

lib. 1. de
Conf. Ev-
ang. c. 10.lib. 4. cap.
1, num. 8.

Eccle-